

Burgemeester en wethouders van Doetinchem

Postbus 9020

7000 HA Doetinchem

Wehl, 24 juni 2021

Betreffende: zienswijze ontwerp verklaring van geen bedenkingen zonnepark Wehl/Bahrseweg en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning dossiernummer 20200136

Geacht College,

Graag sturen wij u onze zienswijze in met betrekking tot de mogelijke komst van het zonnepark omgeving Bokkenstraat/Bahrseweg

Op vrijdag 6 oktober 2017 werden wij bezocht door onze buurman de heer [REDACTED] met de mededeling dat er een zonnepark zou komen aan de Bokkenstraat ter hoogte van nummer 8. We hadden een weekend om op die mededeling te reageren. Omdat we direct aangaven hier bezwaren tegen te hebben, werden we de volgende maandag al gebeld met de mededeling dat Kronos een afspraak met ons wilde maken. Niet lang daarna kregen we Kronos-directeur [REDACTED] en zijn Nederlands sprekende medewerker [REDACTED] op bezoek. Toen in het gesprek bij ons thuis bleek dat we ons zomaar niet om lieten kopen om mee te werken (meneer Kooiker bood ons o.a. een reis naar Curacao aan – dat is geen grapje – een uitspraak van de heer Arcache was, the earlier you decide the more money you get), waren we er al snel achter wat voor vlees we in de kuip hadden.

Dit bleek ook bij de herkansing van het project nadat de gemeente haar beleidsplan 'duurzame energieopwekking' had vastgesteld. Kronos zegt 'marktleider te zijn in duurzame energie opwekking' Bij een dergelijk bedrijf verwachten wij een professionele opstelling. Dit betekent een heldere vergaderstructuur met een goede voorzitter, goede verslaglegging en een vergadermethode die algemeen gebruikelijk is. Ondanks aandringen van de kant van omwonenden is het zelden tot een goede vergadering gekomen. Wij hebben vanaf de 1^e vergadering voorgesteld: meer regie van de gemeente, een onafhankelijke voorzitter, transparantie zoals is verwoord in het eerder genoemde beleidskader. Kronos heeft moedwillig zich niet gehouden aan gemaakte afspraken wat betreft vergaderingen. Dit bleek ook na de vergadering onder voorzitterschap van [REDACTED]. Ondanks de afspraken gemaakt onder leiding van een onafhankelijk voorzitter.

Dit alles als inleiding op onze bezwaren. Deze zijn

- Tot op de dag van vandaag is het onduidelijk wat 50% participatie zoals in het beleidskader duurzame energie-opwekking inhoudt. De gemeente heeft daar nooit invulling aan gegeven. Deze eis is niet toetsbaar geworden en kan derhalve geen grond zijn voor vergunningverlening.
- De manier waarop financiële participatie plaats kan vinden voor omwonenden is voor de vergunningverlening niet afgerond. Ook niet kort na de vergunningverlening; een kleine 2 weken voor het verstrijken van de bezwarentermijn is nog een bijeenkomst geweest. Een vastgesteld plan voor participatie is niet overlegd en bij de vergunningaanvraag gevoegd. Er kan niet naar behoren worden gecontroleerd of Kronos aan haar

gemeente [gD] Doetinchem	
Afd.	Kopie
28 JUNI 2021	
Documentnummer:	
Zaaknummer:	
Rappel week:	

verplichtingen voldoet, zoals in het beleidsplan is vastgesteld.

- In haar beleidskader zegt de gemeente Doetinchem dat de businesscase van de ontwikkelaar transparant moet zijn. Immers hierop moet de financiële participatie worden gebaseerd. De voorgestelde financiële participatie kan dus niet getoetst worden aan de werkelijke businesscase, omdat de businesscase nog nooit zichtbaar is geweest. Het college heeft dus de vergunning op onterechte gronden verleend. In de vergadering van augustus 2020 onder leiding van [REDACTED] is afgesproken dat er 3 scenario's voor landschappelijke inpassing zouden komen. Voor die scenario's zouden de businesscases worden doorerekend. Deze doorrekeningen zijn nooit gekomen.
- Vanaf de eerste bijeenkomst is gevraagd om meer regie van de gemeente of een onafhankelijk voorzitter. In november 2019 hebben wij als werkgroep zelf een vergadering georganiseerd onder goed voorzitterschap van [REDACTED] en een korte en heldere verslaglegging waar iedereen zich in kon vinden, ook Kronos. In de eerst volgende vergadering in januari 2020 over de landschappelijke inpassing, verliep de vergadering weer als vanouds zonder agenda zonder notulist. Toch blijkt er later van deze vergadering een woordelijk verslag te zijn gereproduceerd. Op de vraag hoe dit verslag tot stand is gekomen? Hebben wij nooit antwoord gekregen. Onze opmerkingen n.a.v. deze vergadering met andermaal een voorstel voor een voorzitter en een betere vergadercultuur zijn nooit aangeleverd bij de stukken van de vergunningverlening, terwijl alle andere emails zijn bijgevoegd. Andermaal blijkt dat Kronos niet zat te wachten op een heldere vergaderstructuur. Deze brief gericht aan de heer Blijlevens hoort bij dit bezwaarschrift en is bijgevoegd. Ook om die reden zijn wij van mening dat Kronos niet transparant is en niet aan de eis vanuit het beleidsplan voldoet. Ook blijkt uit het feit dat op mijn voorstel niet is ingegaan dat inbreng vanuit omwonenden in het proces niet op prijs werd gesteld

Kortom om redenen dat de financiële participatie niet is voltooid, Kronos zich niet aan vergaderafspraken hield (na de komst van Nico Postma toch niet vervolgde met een onafhankelijk voorzitter, het feit dat de businesscase niet transparant is en het gegeven dat inspraak in het proces van vergaderen niet op prijs werd gesteld zijn wij van mening dat Kronos de vergunning niet verleend mag worden.

Wij stellen voor dat er een andere ontwikkelaar gezocht wordt die wel betrouwbaar is en helder in communicatie en afspraken met de omwonenden.

Hoogachtend,

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Bijlages: onlosmakelijk aan deze zienswijze verbonden de brief gericht aan de heer Blijleven n.a.v. het verslag van de vergadering welke inclusief commentaar ook is bijgevoegd.

Van: [REDACTED]@kronos-solar.com

Datum: 26 februari 2020 om 09:54:19 CET

Aan: [REDACTED]

**Onderwerp: AW: Zonnepark Wehl - ter akkoord: Verslag & Presentatie werkgroep
bijeenkomst 290120**

Beste [REDACTED],

Er zijn mij slechts 2 reacties bekend: die van jezelf en van [REDACTED]. Van de andere aanwezigen heb ik geen reacties gezien.

Hoe dan ook kan er bij de volgende bijeenkomst worden teruggeblikt.

Op welke datum is de vergadering met de wethouder geplanned?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Beste meneer [REDACTED],

In de bijlage heb ik geprobeerd om een aantal opmerkingen weer te geven over de inhoud. Dat is bijna onmogelijk, vanwege de 'wolligheid' van het verslag. Hierna heb ik vragen en meerdere kritische noten over het proces en eerder genomen besluiten.

Na lezen van het verslag vroeg ik mij af hoe het verslag tot stand is gekomen? Voor zover ik gezien heb, heeft u deelgenomen aan de vergadering.

Net als eerdere bijeenkomsten op initiatief van Kronos, vond de bijeenkomst rommelig, geen kop en staart, geen duidelijke agenda, geen afspraken over wie notuleert en wat er moet worden genotuleerd. Notulen van de vorige bijeenkomst zijn niet besproken. Natuurlijk had ik dat in kunnen brengen, maar op dat moment voelde ik vooral ongemak wat ik later pas kon duiden.

Ik zie een patroon, die u waarschijnlijk niet zo zult ervaren, maar op deze manier hoeven notulen niet te worden besproken, wordt het stappenplan niet ter hand genomen en niet afgevinkt wat van het stappenplan is gerealiseerd, wat nog moet en op welke manier. Afspraken worden niet nagekomen en ondertussen gaat het werk en de planvorming gewoon door. Zo heb ik het verloop tot nu toe ervaren.

De heer [REDACTED] vertelt vanuit zijn beroep als landschapsarchitect over ons landschap. De eerste keer aan de hand van het coulissen verhaal, nu aan de hand van oude wegen. Het doet er ook niet zoveel toe, wat het verhaal is, want het gaat om realisatie van een zonnepark. Laten we het gewoon zeggen zoals het is. Er is een zonnepark gepland van 13mwp, er zijn percelen. Er moeten een tunnel voor de koeien komen en koeienpaden. De zonnepanelen moeten worden ingepast waarschijnlijk met hagen, voor iets anders is er geen ruimte in de optiek van de ontwikkelaar. We hebben de keuze uit 3 soorten bomen en/of struiken (meidoorn, els en eventueel wilde liguster) Hoe de planning op die percelen gaat worden??? Hoogte? Dichtheid? Eventuele andere voorzieningen? Hoogte van het gebiedsfonds? Doel van het gebiedsfonds. De beloofde 3D animatie blijkt er niet te zijn, hoewel beloofd, maar wordt vervangen door een presentatie van een paar foto's met toelichting. Toch echt niet hetzelfde.

Dan vervolgens over het park met mogelijkheden voor weidevogels en andere dieren. Hierover worden diverse proefballonnetjes opgelaten, alsof het iets is wat staat te gebeuren. Het wordt echter nog onderzocht wat er mogelijk zou kunnen zijn met de weidevogels, in Zuidplas dan.

Ik noemde de steenuil, dan wordt er niet gereageerd en deze opmerking is in het verder bijna woordelijke verslag niet meegenomen. Wat betreft die steenuilen;

Deze zijn ivm de aanleg van het A18 bedrijventerrein, er zaten daar een 5-tal koppels, onze kant op gelokt met voldoende nestgelegenheid in de omgeving.

In het algemeen is volgens mij bijzonder weinig bekend van de ontwikkeling van ecologie, bodem en natuur onder zonnepanelen. (zie ook het ecologisch onderzoek van het park in Neede) Zorgvuldigheid lijkt me daarom van groot belang.

Verdere verloop van het proces

Gezien de afgelopen vergadering stel ik voor de volgende keer en het verdere proces voor

- Een bijeenkomst met voorzitter ([REDACTED] heeft zich al eerder aangeboden. Hij kan dat prima objectief doen.)
- Er wordt gewerkt met een agenda.
- Op de agenda staat altijd het stappenplan
- De notulen van een eerdere vergadering worden aan het begin van de vergadering besproken. Er wordt afgesproken wie de notulen maakt.
- De notulen zijn kort en bondig. Er worden duidelijk afspraken gemaakt.
- Eerder gemaakte afspraken worden nagekomen: zoals
3D-animatie
navraag over second opinion landschapsarchitect,
onafhankelijk toezichthouder, lijkt mij noodzakelijk geworden
In het opgestelde beleidsdocument van de gemeente staat: 'In alle gevallen is het van belang dat alle belanghebbenden inzicht hebben in de geldstromen en dat de businesscase transparant is'. Elke bijeenkomst is hiernaar gevraagd. Dat zijn er nu 4 geweest. De vraag is tot op heden niet beantwoord.
- Er worden termijnen afgesproken op de vergadering niet achteraf.

De rest van mijn opmerkingen zijn in de notulen opgenomen in het blauw.

In november hadden we een constructieve bijeenkomst, opbouwend . N.a.v. afgelopen woensdag met het bijbehorende verslag weet ik weer goed waar we staan als omwonenden. Het is weer tijd om rookgordijnen te slechten.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Zonnepark Wehl – Verslag werkgroep bijeenkomst 29.01.20

Locatie: Reuring, Wehl

Tijd: 19:00-21:00

Aanwezigen: [REDACTED] Dennis

Introductie

Na een rondvraag of er nog meer aanwezigen worden verwacht, begint [REDACTED] de avond met een korte introductie. In de vorige bijeenkomst is gesproken over de landschappelijke inpassing van het zonnepark, waarbij is aangegeven dat er een behoefte is om de zaken niet langer vanuit de lucht te bekijken, maar een beter idee te krijgen hoe de verschillende inpassingsmogelijkheden er vanaf de grond uit zouden zien. Er is toen gesproken over de mogelijkheid van een 3D simulatie, (dit is toegezegd, zie notulen vorige vergadering, graag alsnog) maar dit kon voor vanavond helaas niet worden geregeld. In plaats daarvan is landschapsarchitect [REDACTED] aanwezig, die met behulp van fotomontages de visuele effecten vanaf de grond heeft weergegeven. In de vorige bijeenkomst is tevens aangegeven dat er vanuit de buurt een behoefte bestaat tot een verdere opwaardering van de omgeving doormiddel van de aanplant van groen. Kronos heeft toen aangegeven dat hier mogelijkheden bestaan doormiddel van een donatie in een omgevingsfonds, dat tot doel heeft om deze opwaardering te bewerkstelligen. Later is per e-mail nog aangegeven dat, wanneer omwonenden in contact zijn met grondeigenaren die bereid zijn mee te werken aan bijvoorbeeld de aanplant van (delen van) hun kavelgrenzen, Kronos bereid is te kijken hoe ze hierin kan bijdragen. [REDACTED] deelt tenslotte kaartjes uit met daarop de contouren van het zonnepark, zodat aanwezigen waar gewenst hun eigen suggesties kunnen intekenen. Hij geeft het woord dan over aan [REDACTED].

Presentatie

[REDACTED] begint zijn presentatie. Wanneer een aantal aanwezigen iets later dan de starttijd binnenkomt, wordt besloten dat hij het verhaal nog eens opnieuw begint. Hij bespreekt kort de cultuurhistorie van het gebied, en legt uit hoe de lijnen in het landschap, die worden gevormd door de verschillende kronkelende wegen (Bahrseweg, Bokkenstraat, Grindstraat) en de later aangelegde Keppelseweg van het kasteel naar het dorp, de structuur van het gebied bepalen. Het opnieuw aanplanten van deze lijnen, die door de tijd grotendeels verschaald zijn geraakt (ruilverkaveling en doorgaande modernisering), kan het gebied een nieuwe impuls geven. Daarnaast is ook erfbeplanting van cruciaal belang in de opwaardering van de omgeving.

[REDACTED] bespreekt vervolgens het gebied met daarin het zonnepark, volgens het compacte ontwerp dat de omwonenden middels participatie hebben gekozen. Het ingepaste zonnepark kan binnen dit gebied als een soort kapstok fungeren, omdat door de landschappelijke inpassing de kavelgrenzen alsmede een groot deel van de Bahrseweg opnieuw van groen kunnen worden voorzien. Het plan

past in het Groenstructuurplan van de gemeente Doetinchem, en is een vertaalslag van groene ambities en het aanhaken op cultuurhistorie.

Gewenste groenontwikkeling buiten de door Kronos met de grondeigenaar overeengekomen percelen kan in overleg met de gemeente, c.q. Waterschap en bewoners worden georganiseerd. Ook het stimuleren van erfbeplanting is, als optelsom met straat- en kavellijnbeplanting, voor de gehele landschappelijke compositie van groot belang. Kronos verklaart zich bereid om hieraan mee te werken door, bijvoorbeeld, een donatie in een door de buurt op te richten omgevingsfonds. Van belang is dat de buurt ook zelf de regie neemt om de leefomgeving, als decor voor wonen, werken, recreatie, op te waarderen.

De presentatie richt zich vervolgens op het inpassingsplan voor het zonnepark. Hier wordt streekeigen beplanting toegepast. De keuze (van Kronos en/of de landschapsarchitect, als buurt is daar nog geen keuze in gemaakt) is daarbij gevallen op soorten als de meidoorn, de els en eventueel wilde liguster. Ook de knotwilg is toepasbaar in dit gebied. Verschillende afbeeldingen tonen de dichtheid van de meidoorn, zowel in zomer- als winterbeeld. De els is reeds een veel voorkomende boom in de omgeving, en kan op diverse manieren worden gemanipuleerd (knotten) om hier meer dichtheid uit te verkrijgen. Ook voor vogels zijn deze soorten interessant om in te leven. Het plan is om de bestaande elzen aan de Bahrseweg door te zetten. Daarnaast moet aan de oostzijde van de Bahrseweg een koeienpad komen. Door de aanplant van elzen langs de Bahrseweg en meidoorn langs het hekwerk van het zonnepark ontstaat een dubbeling, waardoor het park volledig aan het zicht wordt onttrokken. Een keuzemogelijkheid bestaat door de els te vervangen door knotwilg. De rest van het park kan door meidoorn worden omzoomd. De hekken die worden gebruikt zijn vergelijkbaar met het hekwerk van Staatsbosbeheer: kastanjehouten palen met een grofmazig raster ertussen. Het hekwerk, 1,80m hoog, oogt onopvallend, is opgesteld aan de binnenzijde/zoom van het zonnepark, en raakt veelal begroeid met klimplanten of onkruid dat erin blijft hangen, hetgeen bijdraagt aan camouflage.

Middels een op te stellen ontwerp- en beheerplan kan aangegeven/gemanipuleerd worden middels beheer welke bomen door kunnen groeien, en welke delen laag gehouden worden in combinatie met meidoorn, waardoor op termijn een gevarieerd ruimtelijk beplantingsbeeld ontstaat. Aan te bevelen is een (visuele) schouw, eens in de zoveel jaren, om het gewenste beeld bij te sturen.

█ presenteert verschillende fotomontages waarop te zien is hoe het zonnepark er vanaf diverse gezichtspunten uit ziet. De foto's die hiervoor zijn gebruikt zijn genomen door de grondeigenaar. █ geeft aan dat de hagen (ik neem aan dat hiermee het zonnepark bedoeld wordt?) een geringe impact hebben (in het geval van de panelen is dat uiteraard een mening, kan zo zijn maar ook niet) op het uitzicht en de wijdsheid van de omgeving. Dit heeft te maken met de gemiddelde beheerhoogte (plusminus 3-3,5m hoogte) en de waarnemingspunten. Sommige woonhuizen bevinden zich op meer dan 200 meter van het zonnepark. Afstand, de hoogte van de panelen, hekwerk en de groene omlijsting nemen het zicht op het zonnepark weg.

Bespreking

Diverse aanwezigen zijn positief over de plannen. (is dit nadrukkelijk zo gesteld, dat vraag ik mij af) Er is interesse voor de manier waarop de inpassing is gestructureerd. Er worden vragen gesteld over verschillende details van de inpassing. [REDACTED] vraagt naar de mogelijkheid van knotwilgen langs de waterlopen aan de Bahrseweg. [REDACTED] legt uit dat voor elzen is gekozen om de hier reeds aanwezige elzen aan te vullen en te versterken, om zo een meer samenhangend geheel te krijgen. Knotwilgen zijn ook een optie. [REDACTED] merkt op dat het beheer van knotwilgen niet altijd gemakkelijk is, met name in het veld, en dat elzen daarom een meer voor de hand liggender keus kunnen zijn. Kronos zal desondanks de mogelijkheden voor de aanplant van knotwilgen bekijken.

[REDACTED] is positief over de suggestie van het opzetten van een omgevingsfonds, en wil graag gaan kijken naar de mogelijkheden voor groenaanplant in de bredere omgeving, buiten de kaartjes die vanavond beschikbaar zijn.

[REDACTED] vragen zich af met welke reden de opgaaf voor de aanpak van de bredere omgeving bij de buurt wordt gelegd. Ze zijn van mening dat dit een taak voor Kronos en de gemeente moet zijn. De verwachting was dat er hierover reeds contact met de gemeente en bijvoorbeeld het Waterschap zou zijn geweest. Dhr Blijleven legt uit dat Kronos zich bezighoudt met de ontwikkeling van het zonnepark op deze locatie, en niet met de ontwikkeling van groen in de bredere omgeving,

Kronos heeft daar, gezien eigendommen, geen vat op. Kronos is wel van mening dat de inpassing van het zonnepark niet los gezien moet worden van de in principe fraaie landschappelijke- en cultuurhistorische context, en dat inbedding binnen het raamwerk van het Groenstructuurplan Doetinchem middels overleg aanvullend moet worden opgepakt. Kronos signaleert samenhang en geeft in de schets aan hoe dit zou kunnen in de gesuggereerde optelsom van laan- en erfbeplanting. Ook watergangen worden hierin meegenomen. Kronos is bereid hieraan een bijdrage te leveren, wanneer omwonenden de wens uiten hun leefomgeving aanvullend te vergroenen. Eén en ander is ook aangegeven in de e-mail van Kronos die na de vorige bijeenkomst is verzonden.

[REDACTED] spreekt uit dat hij teleurgesteld is over de weinige inpassing. Verzoek om verduidelijking van [REDACTED] leert dat hij een verwachting had voor een uitgebreider en meer organisch geheel. [REDACTED] vergelijkt het huidige inpassingsplan met een coniferen haag die daar wordt geplaatst om het zonnepark aan het zicht te ontnemen. Hij vindt het te mager, en had gehoopt op bijvoorbeeld bosstukken, meer volume en variatie. Hij krijgt bijval van [REDACTED], die herinnert aan een voorgaande bijeenkomst waarin gesproken werd over een wandel/fietspad door het park heen, en waarvan in het huidige ontwerp niets meer terug te zien is. [REDACTED] legt uit dat het ontwerp dat toendertijd is gepresenteerd was gebaseerd op de oude percelen ter grootte van 16ha. Door omwonenden is toen aangegeven dat ze dit te massief vonden, en is [REDACTED] (grondeigenaar) gevraagd of hij open zou staan voor de selectie van alternatieve percelen op zijn land. [REDACTED] heeft hier vervolgens gehoor aan gegeven, waarna er 4 alternatieve modellen voor het zonnepark zijn opgesteld, ieder van rond de 13ha groot. De 13ha is een minimum dat Kronos nodig heeft voor de business case. (in het verslag van 28-8-19 wordt het volgende gezegd over het park: "een minimum is 10 ha, wat zich grofweg laat vertalen naar 10Mwp). Dus in dit verband ging het niet om het park van 16 ha, dat was 2,5 jaar geleden. Vervolgens staat er nog, er komen hectares bij voor inpassing en aanzet tot kavelgrenzen. Waar zijn die hectares nu allemaal gebleven?). In de voorlaatste vergadering is wel degelijk gesproken over de mogelijkheid van een wandelpad.

Uit deze modellen is in de vorige bijeenkomst Model 1 gekozen, als het meest acceptabele model. en dit is het model dat is uitgewerkt en dat nu besproken wordt. Met de verkleining van het model (Dit is onjuist het model is vergroot ten opzichte van het plan in augustus van het afgelopen jaar met 30%. Het plan gaat van 10 Mwp naar 13 Mwp . Dat is nog maar 5 maanden geleden. Toen was er ruimte voor landschaps elementen en nu met een groter park en compact park is dat niet meer mogelijk volgens de ontwikkelaar. Ook is de hoogte van de panelen nu niet meer bespreekbaar) is de ruimte die beschikbaar is voor inpassing ook veranderd. Door de veranderde ligging is tevens het landschappelijk ontwerp veranderd. Verder is eerder door omwonenden aangegeven dat ze de rust in het gebied erg belangrijk vinden. Ook daarom is het plan nu aangepast naar een ontwerp dat deze rust behoudt en het landschap in ere herstelt. Daarnaast dient te worden onthouden dat het hier gaat om een ontwikkeling op landbouwgrond. Voor de grondeigenaar is er geen directe wens voor verdere natuurontwikkeling op zijn land, omdat dit de huidige en toekomstige agrarische bedrijvigheid in de weg kan zitten. De wens van de grondeigenaar is om naast de huidige bedrijfsvoering (melkvee) ook deels energie te "verbouwen

Het gepresenteerde inrichtingsplan richt zich op het omvormen van het boerenland met behulp van lijnvormige elementen: sloten, wegen, paden, kavelgrenzen. Aansluitend kan erfbeplanting worden gestimuleerd. Het resultaat is een groene omgeving die aansluit op het oude kleinschalige landschapsbeeld, en geen afbreuk doet aan de bedrijfsvoering van de grondeigenaar. Variatie wordt bereikt door beheer, waarbij afwisseling wordt bereikt in de hoogtes van begroeiing. Dit kan doormiddel van een beheerplan ook controleerbaar worden gemaakt. Daarnaast geeft Kronos aan te zullen onderzoeken of er meer variatie kan worden toegepast in de soorten die hier worden aangeplant, door bijvoorbeeld de eerder genoemde knotwilgen in het ontwerp op te nemen.

█ stelt dat in zijn optiek de avond niet is opgezet als werkatelier. █ geeft aan dat hier wel sprake is van een werkatelier, en dat om die reden er ook printjes van de contouren verstrekt zijn, zodat aanwezigen hun eigen ideeën over inpassing kunnen intekenen. Het door █ gepresenteerde landschapsplan is een voorzet voor dit gesprek, geen definitief plan. Aanwezigen worden uitgenodigd om vooral hun visie hierop te geven.

█ spreekt ondertussen met de █, om te bekijken of er mogelijkheden zouden bestaan voor bosblokjes binnen de huidige contouren van het plantontwerp. Hij tekent hiervoor wat mogelijkheden in op de verstrekte kaartjes. Kronos is bereid om deze mogelijkheden te bekijken, bijvoorbeeld door te zien of de overhoeken sterker kunnen worden aangeplant.

█ vraagt zich af wat de reden is voor een zuid-opstelling. █ geeft aan dat deze opstelling de hoogste efficiëntie oplevert, en Kronos daardoor in staat stelt om met de verkleinde ruimte alsnog voldoende op te wekken om het plan rendabel te laten zijn. Een oost-west opstelling kan een vergelijkbare efficiëntie bereiken maar bedekt het land dan vrijwel volledig, en is daarom ecologisch niet wenselijk. De ondergrond van het park is belangrijk, omdat dit een grasmat is die als toevlucht dient voor weidevogels (dat is nog de vraag) en muizen – mits correct beheerd. Ook zouden extensief beheer en meervoudig ruimtegebruik met bijvoorbeeld schapenbegrazing niet mogelijk zijn in die situatie. De echtgenote van █ (grondeigenaar) heeft ervaring met schapenhouden en zou hierin interesse hebben. Er kan worden gekeken naar maatregelen voor het weren van vossen in het gebied.

█ zijn op bezoek geweest bij Wethouder Langeveld. █ doet een kort verslag van deze bijeenkomst. Hij vertelt dat de wethouder heeft aangegeven dat paneelhoogte een voorbeeld is van een onderwerp dat de omwonenden met Kronos kunnen bespreken. Daarnaast is er gesproken over de toekomstige omgevingsvisie voor de Wehlse Broeklanden, waarin dit

zonnepark ligt. Deze omgevingsvisie zou in 2021 moeten verschijnen, en zou mogelijkerwijs zonneparken in dit gebied verder beperken. [REDACTED] geeft tevens aan dat de wethouder graag eens bij een werkatelier (dit klopt niet, de wethouder wilde een gesprek hebben met de buurt) aanwezig zou zijn, en zou dit graag voor de volgende bijeenkomst in orde maken.

[REDACTED] is van mening dat de panelen zo laag mogelijk moeten worden gehouden, om zo de zichtbaarheid te beperken. [REDACTED] geeft aan dat de standaard hoogte van panelen 2,59m is. De hoogte van de panelen is van invloed op de efficiëntie, en lagere panelen kunnen resulteren in minder opwek. Dit brengt de business case in dit kleinere (zie ook mijn eerdere opmerking over de vergroting van het park) gebied in gevaar. [REDACTED] geeft aan dat verlaagde panelen de ecologische situatie zouden verslechteren (is dit aangetoond? Er is nog heel weinig bekend over de gevolgen van zonnepanelen voor bodem en natuur op langere termijn, zie ook het ecologisch onderzoek van het park in Neede) Ook zou schapenbegrazing hierdoor onmogelijk worden. Daarnaast vermindert het de efficiëntie van de panelen. Verlaging van panelen wordt om deze reden niet wenselijk geacht door Kronos. Waar het om het zicht gaat geeft [REDACTED] aan dat met de huidige kijkafstanden een verschil tussen 2,59m of 2m irrelevant wordt. (dat kan, maar is dat aangetoond, de panelen van het park in Neede worden lager) Daarnaast geeft hij aan dat de panelen, wegens de op zich al royale kijkafstand, visueel bescheiden overkomen en deels wegvallen in het landschap. De zichtbaarheid wordt minimaal door toepassing van gevarieerde beplanting langs de randen. [REDACTED] suggereert aan omwonenden om een bezoekje te brengen aan het zonnepark dat Kronos realiseert aan de Lingewal te Bemmelen. Dit park staat, met hekwerk en de panelen op 2,59m hoogte. De inpassing middels groen heeft nog niet plaatsgevonden. Hier kan een beter idee worden verkregen van de bescheiden visuele impact van een dergelijke ontwikkeling op enige afstand in het veld.

[REDACTED] gelooft niet dat de zichtbaarheid zo beperkt is als [REDACTED] stelt. Hij geeft ook aan dat met lage panelen het minder nodig zou zijn om deze landschappelijk in te passen. Hij geeft aan open te staan voor (enig) zicht op panelen wanneer deze zo laag mogelijk worden geplaatst. [REDACTED] stelt dat je moet kiezen voor het traditionele kleinschalige landschap en dat (een sterk) zicht op een zonnepark binnen dit landschap niet passend is. De beste inpassing bestaat uit het omzomen van het zonnepark met streekeigen gevarieerd groen, met de vermelding dat het een agrarisch gebied blijft, met de wens tot kleinschaligheid. Daarnaast benadrukt hij nog eens hoe belangrijk het is dat, wanneer omwonenden willen gaan voor groenontwikkeling in de bredere omgeving, ze hier zelf actie op ondernemen door te gaan bekijken hoe de verschillende wegen in de omgeving verder kunnen worden aangeplant, en door ook de eigen erven onder handen te nemen. [REDACTED] verklaart zelf reeds diverse maatregelen op zijn erf te hebben toegepast, waaronder diverse knotwilgen en een amfibieënpoel.

[REDACTED] stelt dat hij graag ziet dat Kronos nog een aantal zaken verduidelijkt. Hij zou graag meer weten over de paneelhoogte, en geeft tevens aan dat omwonenden recht hebben op duidelijkheid over de business case. [REDACTED] stelt dat per e-mail reeds een overzicht van de diverse onderdelen van de business case aan omwonenden is verzonden. [REDACTED] stelt dat hier geen cijfers bij stonden, en dat er vanuit het beleid een recht bestaat om hier inzicht in te krijgen. [REDACTED] geeft aan intern te gaan kijken wat de mogelijkheden zijn.

[REDACTED] stelt voor om op korte termijn een nieuwe bijeenkomst in te plannen waarbij ook de wethouder aanwezig is (NB, dit is een overleg met de werkgroep, Kronos maakt daar geen deel van uit). Hij zal na het weekend contact met de wethouder opnemen en een datumprikker rondsturen. Hiermee wordt de bijeenkomst rond 20:30 beëindigd.